

Vzorové řešení zadání A

1. U každého z následujících výroků rozhodněte, zda je pravdivý nebo nepravdivý. Je-li nepravdivý, uveďte protipříklad.

a) $(\exists x \in \mathbb{R} : |x-1| = -1) \Rightarrow (\forall y \in \mathbb{R} : \sin^2 y + \cos^2 y = 1)$ pravdivý ~~nepravdivý~~ protipříklad:

b) Je-li funkce f spojitá v x_0 , potom $\exists f'(x_0)$.   pravdivý ~~nepravdivý~~ protipříklad:

$$f(x) = |x|, x_0 = 0$$

c) Je-li funkce f lichá, potom je prostá.   pravdivý ~~nepravdivý~~ protipříklad:
 $f(x) = \sin x$

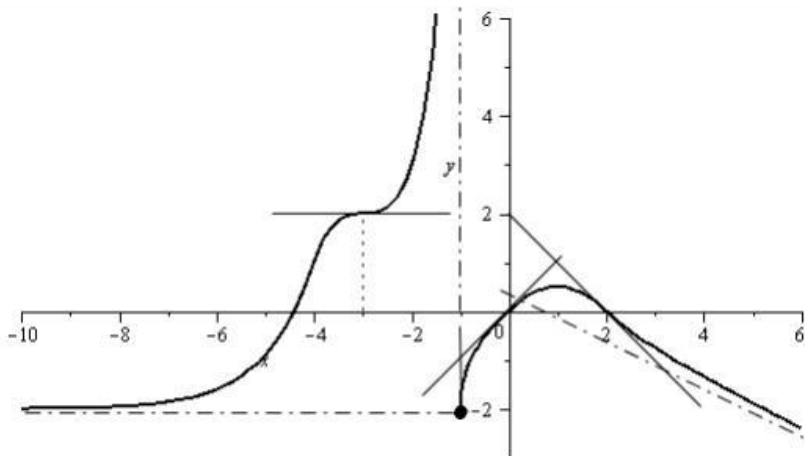
2. Načrtněte graf funkce f , pro kterou platí: $D_f = \mathbb{R}$,

v bodě $x = -1$ má f nespojitost druhého druhu, přičemž je zde spojitá zprava,

$$f(-3) = 2, f(-1) = -2, f(0) = f(2) = 0, \lim_{x \rightarrow -1^+} f'(x) = \infty, f'(0) = 1,$$

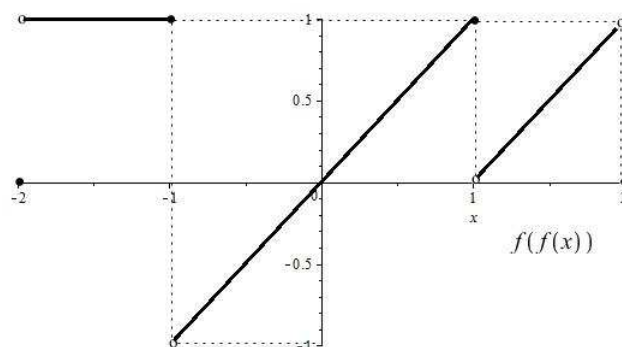
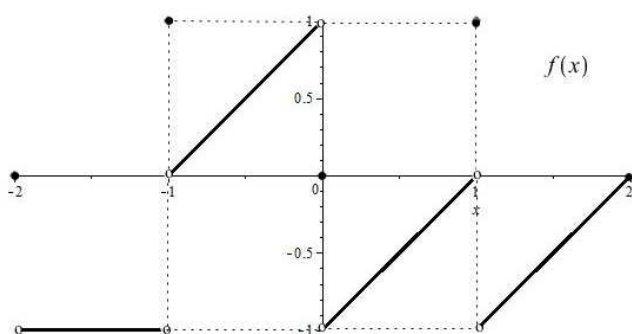
$x = -3$ a $x = 2$ jsou inflexní body, přičemž $f'(-3) = 0$ a $f'(2) = -1$, $f'(x) \geq 0$ pro $x \in (-\infty, -1)$,

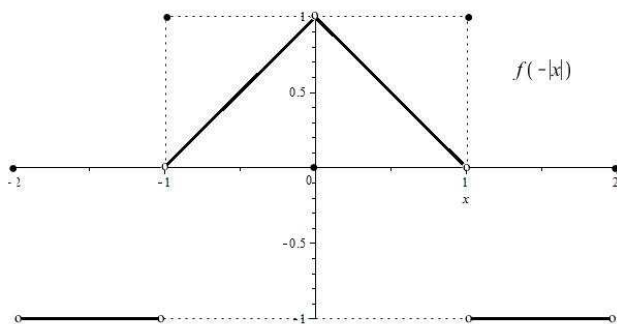
přímka $y = -2$ je její asymptota pro $x \rightarrow -\infty$, přímka $y = \frac{1}{2}(1-x)$ je asymptota pro $x \rightarrow \infty$.

3. Funkce f je definovaná předpisem

$$f(x) = \begin{cases} 0 & x \in \{-2, 0\} \\ -1 & x \in (-2, -1) \\ 1 & x \in \{-1, 1\} \\ 1+x & x \in (-1, 0) \\ x-1 & x \in (0, 1) \\ x-2 & x \in (1, 2) \end{cases} \quad \text{Nakreslete grafy } f(x), (f \circ f)(x), f(-|x|) \text{ a najděte } f^{-1}(\{1\}).$$

$$f^{-1}(\{1\}) = \{-1, 1\}.$$

4. Najděte rovnice dvou tečen k parabole $y = x^2 - 2x + 1$; jedna je rovnoběžná s přímkou $2x - y - 1 = 0$, druhá je na ni kolmá. Vypočítejte obsah části roviny omezené danou parabolou a nalezenými tečnami. (Výsledek po dosazení mezí ponechejte ve tvaru součtu zlomků.)

$2x - y - 1 = 0 \Leftrightarrow y = 2x - 1$ - hledáme tečny k parabole se směrnici

$$k_1 = 2, k_2 = -\frac{1}{2}.$$

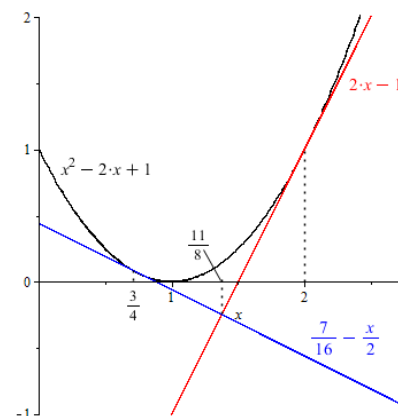
$$y' = 2x - 2 \quad 2x - 2 = 2 \Leftrightarrow x = 2, f(2) = 1, \quad T_1 = [2, 1]$$

$$2x - 2 = -\frac{1}{2} \Leftrightarrow x = \frac{3}{4}, f\left(\frac{3}{4}\right) = \frac{1}{16}, \quad T_2 = \left[\frac{3}{4}, \frac{1}{16}\right]$$

$$t_1: y = 1 + 2(x - 2) = 2x - 3,$$

$$t_2: y = \frac{1}{16} - \frac{1}{2}\left(x - \frac{3}{4}\right) = \frac{7}{16} - \frac{1}{2}x$$

$$\text{průsečík tečen: } \frac{7}{16} - \frac{1}{2}x = 2x - 3 \Rightarrow x = \frac{11}{8}.$$

$$S = \int_{\frac{3}{4}}^2 (x^2 - 2x + 1) dx - \int_{\frac{3}{4}}^{\frac{11}{8}} \left(\frac{7}{16} - \frac{1}{2}x\right) dx - \int_{\frac{11}{8}}^2 (2x - 3) dx = \left[\frac{1}{3}x^3 - x^2 + x\right]_{\frac{3}{4}}^2 - \left[\frac{7}{16}x - \frac{1}{4}x^2\right]_{\frac{3}{4}}^{\frac{11}{8}} - \left[x^2 - 3x\right]_{\frac{11}{8}}^2 =$$

$$= \frac{8}{3} - 4 + 2 - \frac{27}{3 \cdot 64} + \frac{9}{16} - \frac{3}{4} - \frac{77}{16 \cdot 8} + \frac{121}{4 \cdot 64} + \frac{21}{16 \cdot 4} - \frac{9}{16 \cdot 4} - 4 + 6 + \frac{121}{64} - \frac{33}{8} = \dots = \frac{125}{768} \doteq 0,16275$$

5. Vypočítejte s přesností na tři desetinná místa (tj. s chybou menší než 10^{-3}) integrál $I = \int_0^1 \frac{1 - \cos x}{x^2} dx$

tak, že integrovanou funkci rozložíte do mocninné řady. Provéřte platnost podmínek, které tento postup umožňují.

$$\cos x = \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n \frac{x^{2n}}{(2n)!} \quad \forall x \in \mathbb{R}$$

$$I = \int_0^1 \frac{1 - \cos x}{x^2} dx = \int_0^1 \frac{1}{x^2} \left(\frac{x^2}{2!} - \frac{x^4}{4!} + \frac{x^6}{6!} - \dots \right) dx = \int_0^1 \left(\frac{1}{2!} - \frac{x^2}{4!} + \frac{x^4}{6!} - \dots \right) dx = \left| \text{řada konverguje } \forall x \in \mathbb{R}, \text{ můžeme} \right.$$

$$\text{integrovat v libovolných konečných mezích} \left| = \left[\frac{x}{2!} - \frac{x^3}{3 \cdot 4!} + \frac{x^5}{5 \cdot 6!} - \dots \right]_0^1 = \frac{1}{2!} - \frac{1}{3 \cdot 4!} + \frac{1}{5 \cdot 6!} - \dots \right.$$

$$5 \cdot 6! = 3600 > 10^3 \Rightarrow \frac{1}{5 \cdot 6!} < 10^{-3};$$

Chyba v alternující řadě je (v absolutní hodnotě) menší než absolutní hodnota prvního vynechaného členu,

$$\text{tedy } I = \frac{1}{2} - \frac{1}{3 \cdot 4!} + R, \text{ kde } |R| < 10^{-3}.$$

6. Najděte lokální extrémy funkce $f(x, y) = 7 + x^3 - 32y - y^4 - 12x$.

$$f'(x, y) = (3x^2 - 12, -4y^3 - 32) \quad f'(x, y) = \mathbf{0} \Rightarrow$$

$$\begin{aligned} x^2 &= 4 \\ y^3 &= -8 \end{aligned} \Rightarrow x = \pm 2, y = -2 \quad \text{dva stacionární body } A = [2, -2], B = [-2, -2]$$

$$f''(x, y) = \begin{bmatrix} 6x & 0 \\ 0 & -12y^2 \end{bmatrix}, \quad D_2(A) = \begin{vmatrix} 12 & 0 \\ 0 & -48 \end{vmatrix} < 0, \quad D_2(B) = \begin{vmatrix} -12 & 0 \\ 0 & -48 \end{vmatrix} > 0, \quad D_1(B) = -12 < 0 \Rightarrow$$

v bodě A extrém nenastane, v bodě B nastane maximum s hodnotou $f_{\max} = f(-2, -2) = 71$